

บทบรรณาธิการ

วารสารปณิธาน วารสารวิชาการด้านปรัชญาและศาสนา โดยภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของคณาจารย์ นักศึกษา และบุคคลทั่วไป และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนทักษะทางวิชาการ มีขอบเขตการตีพิมพ์เนื้อหาเน้นบทความด้านปรัชญา (Philosophy) และศาสนา (Religion) เป็นหลัก และด้านวรรณกรรม (Literature) วัฒนธรรม (Culture) และภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ที่สัมพันธ์กับปรัชญาและศาสนา ได้ดำเนินมาตั้งแต่ปี 21 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2568) นับตั้งแต่ได้ก่อตั้งขึ้นมา ทางกองบรรณาธิการได้ร่วมกันพัฒนาวารสารมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะการกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความจำนวน 3 ท่าน ตามเกณฑ์ที่กำหนดด้วย

ในฉบับนี้ มีบทความที่ผ่านการคัดสรรและนำเสนอจำนวน 6 บทความ อันมีเนื้อหาที่หลากหลายในด้านปรัชญาและศาสนา เพื่อเป็นการรณรงค์ตั้งคำถามและข้อถกเถียงด้านปรัชญาและศาสนา โดยแบ่งเป็น 5 บทความวิชาการ และ 1 บทความวิจัย ดังนี้

ในส่วนของบทความวิชาการ เริ่มต้นด้วยการสำรวจสถานะสังคมพหุวัฒนธรรมในบทความเรื่อง **“มนุษย์กับการจัดการความเชื่อท่ามกลางความเชื่อที่หลากหลายในสังคมร่วมสมัย”** ซึ่งมุ่งชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของการปะทะสังสรรค์ทางความเชื่อในโลกยุคปัจจุบัน ผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการกับความแตกต่าง ไม่ใช่ด้วยการหักล้างทำลาย แต่เป็นการเปิดพื้นที่แห่งการเสวนาและการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพทางสังคม

ตามมาด้วยบทความที่มีความแหลมคมทางการเมืองเรื่อง **“ฝนเข็มให้เป็นทั้ง : การเมืองไทยกับการตีความใหม่ผ่านมุมมองนักปรัชญาการเมือง”** ซึ่งเป็นการนำเสนอไทยมาพลิกมุมมองเพื่อวิพากษ์โครงสร้างและวาทศิลป์ทางการเมือง ผ่านเลนส์ของนักปรัชญาระดับโลก อาทิ เพลโต อริสโตเติล ล็อก รูสโซ และมาร์กซ์ เพื่อถอดรหัสความไม่สมเหตุสมผลและมายาคติที่ซ่อนเร้นอยู่ในปรากฏการณ์ทางการเมืองไทย

ถัดมาเป็นการเปลี่ยนผ่านสู่ปริณิชนแห่งเพศภาวะและวรรณกรรม ในบทความเรื่อง **“คติความเป็นชายจากนวนิยาย บุพรีดิยา”** ที่นำเสนอการวิเคราะห์การปะทะกันระหว่างคติปิตาธิปไตยแบบดั้งเดิมกับความเป็นชายแบบใหม่ (New Masculinity) ผ่านตัวบทวรรณกรรม สะท้อนให้เห็นถึงการต่อรองพื้นที่และการเรียกร้องการยอมรับในความหลากหลายทางเพศและความรักที่ไร้พรมแดน

นอกจากนี้ ยังมีบทความภาษาอังกฤษที่นำเสนอการวิเคราะห์เชิงลึกทางสุนทรียศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ **“Philosophical Analysis of Adorno’s Criticisms of the Function of Popular Music and Substance of Artwork”** ซึ่งพาผู้อ่านย้อนกลับไปพิจารณาข้อวิจารณ์ของ Adorno ต่ออุตสาหกรรมวัฒนธรรม (Culture Industry) โดยเฉพาะบทบาทของดนตรีในฐานะเครื่องมือทางอุดมการณ์ และบทความทางพุทธปรัชญาเรื่อง **“Thich Nhat Hanh on Being and Nonbeing and Beyond”** ที่มุ่งไขปริศนาธรรมว่าด้วยความขัดแย้งในเชิงอภิปรัชญา เรื่องความมีอยู่ (Being) และความไม่มีอยู่ (Nonbeing) ผ่านทัศนะของท่านดิช นัท ฮันห์ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องการ “ตั้งกันและกัน” (Interbeing)

ในส่วนของบทความวิจัย ฉบับนี้ได้นำเสนองานศึกษาเปรียบเทียบทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจยิ่งในเรื่อง **“ท้าวจตุโลกบาลสองวัฒนธรรม : การศึกษาเปรียบเทียบสัญลักษณ์และบทบาทภายใต้บริบทไทยและวัดจีนในอำเภอเมืองเชียงใหม่”** ผู้วิจัยได้ฉายภาพความแตกต่างของประติมากรรมและจิตรกรรมระหว่างคติ

เถรวาทและมหายาน สะท้อนให้เห็นถึงสุนทรียะที่แตกต่างกันระหว่างความสงบนิ่งของไทยกับพลังความเคลื่อนไหวของจีน ภายใต้บทบาทหน้าที่ในการปกป้องรักษาศาสนสถานเอกเช่นเดียวกัน

กองบรรณาธิการวารสารปณิธาน ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ส่งบทความเพื่อการพิจารณาตีพิมพ์และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความทุกท่าน ที่อนุเคราะห์เอื้อเฟื้อ ช่วยอ่านและวิจารณ์บทความให้มีคุณภาพ พร้อมกันนี้ ขอเชิญชวนทุกท่านที่สนใจนำเสนอบทความตามขอบเขตเนื้อหาของวารสาร ได้ส่งเข้ามาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารปณิธานฉบับต่อไปต่อ ๆ ไปด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพี แสงสาคร

บรรณาธิการวารสาร “ปณิธาน”

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2568

“วารสารปณิธาน”

วารสารวิชาการด้านปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Panidhana: Journal of Philosophy and Religion, Faculty of Humanities, Chiang Mai
University

เจ้าของ

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ ขอบเขต และมาตรฐานของวารสาร

วารสารปณิธาน ก่อตั้งขึ้นโดยภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของคณาจารย์ นักศึกษาและบุคคลทั่วไป และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนทัศนะทางวิชาการ มีขอบเขตการตีพิมพ์เนื้อหาเน้นบทความด้านปรัชญา (Philosophy) และศาสนา (Religion) เป็นหลัก และด้านวรรณกรรม (Literature) วัฒนธรรม (Culture) และภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) ที่สัมพันธ์กับปรัชญาและศาสนา ในรูปแบบผลงาน 4 ประเภท คือ (1) บทความวิจัย (Research article) (2) บทความวิชาการ (Academic article) (3) บทความปริทัศน์ (Review article) (4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book review) รับผิดชอบบทความทั้งสอง 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เผยแพร่ผ่านระบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ Thai Journals Online (ThaiJO) ทุกบทความใช้กระบวนการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 3 ท่านเป็นผู้ประเมินบทความ ซึ่งผู้ประเมินบทความและผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้ประเมินบทความ (Double-blind peer review) กำหนดการตีพิมพ์และเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ทุก ๆ 6 เดือน ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน) และ ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม)

กระบวนการพิจารณาถ้อยแถลงบทความ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) ดังนี้

1. ผู้เขียนลงทะเบียนเพื่อใช้งานระบบ ThaiJO 2.0 เพื่อดำเนินการ ส่งบทความ พร้อมทั้งส่ง “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์” ทางออนไลน์ผ่านระบบ ที่ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/about/submissions>
2. เมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบโดยทันที
3. กองบรรณาธิการจะดำเนินการตรวจสอบบทความที่ได้รับว่าอยู่ในขอบเขตเนื้อหาวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพทางวิชาการและประโยชน์ ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติในเบื้องต้น และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เขียนทราบภายใน 20-45 วัน
4. หลังจากพิจารณาเบื้องต้นแล้ว กองบรรณาธิการจะดำเนินการส่งบทความเพื่อถ้อยแถลงต่อไป โดยจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ใน

เกณฑ์ที่เหมาะสมจะลงตีพิมพ์หรือไม่ ซึ่งกระบวนการกลั่นกรองนี้ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เขียนจะไม่ทราบข้อมูลซึ่งกันและกัน (Double-blind peer review) โดยใช้เวลาพิจารณาประมาณ 20-40 วัน

5. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจพิจารณาโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้น ๆ ควรนำลงตีพิมพ์ หรือควรส่งให้ผู้เขียนแก้ไขก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้ง หรือปฏิเสธการตีพิมพ์ และจะแจ้งผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนรับทราบ ภายในระยะเวลา 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับผลการพิจารณา โดยผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวถือเป็นที่สุด

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารปณิธาน

งานบริหารงานวิจัย บริการวิชาการ และวิเทศสัมพันธ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ 053-943219, 053-942345 โทรสาร 053-217148

E-mail: panidhana-human@cmu.ac.th

Website ThaiJO: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/index>

ISSN (Print): 1905-6788

สงวนลิขสิทธิ์โดย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เนื้อหา ผลการศึกษา ข้อความ การอ้างอิง และความคิดเห็นที่ปรากฏในแต่ละบทความ
ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงฝ่ายเดียว
บรรณาธิการและผู้พิมพ์ไม่ต้องรับผิดชอบ

กองบรรณาธิการ “วารสารปณิธาน”

ที่ปรึกษา

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พศุทธิ์ ลาสุขะ
 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สิทธิ บุตรอินทร์
 ศาสตราจารย์ ดร.อิมรอน มะลูลีม
 รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย์ นิลเกษ

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพี แสงสาคร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.นฐนกร ธงพุดธามนัท

กองบรรณาธิการภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุทธิ์ บุญศรีตัน
 รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิสาข์ ไชโย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ราชวัตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสง แสนบุตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนวยการ กิจพรมมา
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปอ บุญพรประเสริฐ

กองบรรณาธิการภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ แสนบุราณ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี มหณรงค์ชัย	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ะ ปัญญาภา	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สะสอง	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพพร มังธานี	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนิต โตอติเทพ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร ผาสุดะ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตรลดา ไชยะ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการวารสารและติดต่อประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพี แสงสาคร

คุณภรภัทร แก้วใจ

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สารบัญ

	หน้า
บทบรรณาธิการ	1
มนุษย์กับการจัดการความเชื่อท่ามกลางความเชื่อที่หลากหลายในสังคมร่วมสมัย	8
	สยาม ราชวัตร
ฝนเข็มให้เป็นทั้ง : การเมืองไทยกับการตีความใหม่ผ่านมุมมองนักปรัชญาการเมือง	22
	ธนะกิจ อินยาโส
คติความเป็นชายจากนวนิยาย บุพพติยา	34
	สุภาชญา สวัสดิ์โยธิน
Philosophical Analysis of Adorno's Criticisms of the Function of Popular Music and Substance of Artwork	50
	Athip Duangthip
Thich Nhat Hanh on Being and Nonbeing and Beyond	71
	Mirja Annalena Holst
ท้าวจตุโลกบาลสองวัฒนธรรม : การศึกษาเปรียบเทียบสัญลักษณ์และบทบาทภายใต้บริบทวัดไทยและวัดจีนในอำเภอเมืองเชียงใหม่	87
	ณัฐยศ วังล้อม , วศิน ศาตพรวรชิต
หลักเกณฑ์การจัดทำต้นฉบับบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารปณิธาน	112